

РАДДА

Тижневий уведення на 1918 рік.

№	кв.	кв.	кв.	кв.	кв.	кв.	кв.	кв.	кв.
3 мис.	м.с.	7 мис.	6 мис.	5 мис.	4 мис.	3 мис.	2 мис.	1 мис.	1 мис.
-	-	-	-	-	-	30 р.	20 р.	10 р.	-

Варіанти: змінити ціну з 1-го числа кожного місяця. — За зміну ціни 40 коп. (при якій доводилося прикладати стару адресу).

У АГУ АВТОРАМ: статті не повертаються до редакції не повертаються.

Адреса редакції в конторі:

У КИВІ, ІНСТИТУТСЬКА 22.

Телефон редакції: 64-86.

Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА.

Виходить щодня, окрім п'ятниць і днів після великих свят.

Умова друкування оголошень.

На 1 сторінці: 2 руб. — коп.

На 2 сторінці: 1 руб. — коп.

На 3 сторінці: 1 руб. — коп.

На 4 сторінці: 1 руб. — коп.

На 5 сторінці: 1 руб. — коп.

На 6 сторінці: 1 руб. — коп.

На 7 сторінці: 1 руб. — коп.

На 8 сторінці: 1 руб. — коп.

На 9 сторінці: 1 руб. — коп.

На 10 сторінці: 1 руб. — коп.

На 11 сторінці: 1 руб. — коп.

На 12 сторінці: 1 руб. — коп.

№ 246.

Вівторок, 31 (18) грудня 1918 року.

№ 246

Другий Городський Театр.

Український Театр від орудою М. Н. Садовського Олександрівська 12.
Сьогодні 31-го грудня **Бурлака** драма на 5 д. Карпенка-Карого, 1-го січня у вівторок **Дві сестри**; 2-го 1) Наталка Полтавка 2) Артист Квитки прод. з 11—2 г. дня і з 5—9 г. веч. Початок о 6 год. веч.

ДЕРЖАВНИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР

Меринівська 8.

Сьогодні 31-го грудня у вівторок **Мірандоліна** 1-го січня ранком по зменш. цінам «Лісова Пісня» у вівторок «Підпори Громадянина» 2-го січня «Між двох сил».

МОЛОДИЙ ТЕАТР

вівторок 31 грудня прем'єра Г. Гауптман — **Загнаний дзвін**.
середа 1 січня **СВЯТКУВАННЯ ХХV Л.** ювілей М.я. Вороного.
четверг 2 " **В. Винниченко. ЧОРНА ПАНТЕРА І БІЛИЙ МЕДВІДЬ.**
п'ятниця 3 " **Ф. Грізларпер. ГОРЕ БРЕХУНОВІ.**

Прорізна № 19.

Початок о 6 год. вечора; Квитки продаються від 10—2 і од 4½—7 год.и.

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР.

Троїцький Дім. В-Васильківський вул.

Сьогодні 31-го грудня у вівторок **Сорочинський ярмарок**, 1-й раз по відновл.
1-го січня 1919 р. 1) Запорожець за Дунаєм, 2) По ревізії; 2-го 1) Наталка Полтавка 2) На перші гулі; 3-го Розумний і дурень; 4-го Крути, та не перекрути; 5-го Сорочинський ярмарок.

Азовсько-Донський Комерційний Банк,
Волзько-Камський Комерційний Банк,
Київський Частний Комерційний Банк,
Київський Торговий Судно-Промисловий Банк,
і його Відділ на Подолі,
Комерційний Банк у Варшаві,
Московський Кушечий Банк,
Московський Промисловий Банк,
Петроградський Міжнародний Комерційний Банк,
Петроградський Учотний і Судний Банк,
Руський для зовнішньої торгівлі Банк
і його Міський Від. на Подолі,
Руський Торгово-Промисловий Банк,
Сполучений Банк
і його Відділ на Подолі,
7, 8, 9, 14, 19 січня нав. ст. будуть закриті в продовж цього дня а 1, 6, 18 січня нав. ст. будуть відкриті для спевці від 11 до 12 год. дня.

для УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Т-ВО Т. И. ГАГЕН

Київ, Миколаївська 9. телефон. 14-07.

МАС:

- 1) Нові ПИЩУЧІ машини з УКРАЇНСЬКИМ шрифтом.
- 2) УКРАЇНСЬКІ гострі літери для переробки ПИЩУЧИХ машин всіх систем. Переробляє при своїх майстернях.
- 3) ПРИЛАДДА для всіх ПИЩУЧИХ МАШИН. 3-1465-1

Браття сірожупанці!

Подільська Губернська Народна Управа

негально запрешує на посади: перше секретаря Управи друге заступника Підлітнім Відділом трете заступником Продовольчим Відділом платня всім 9000 карб. річно. При роз'їздах в межах Губернії 35 карб. суточних за межами 45 карб. білет першої класу, ціни на продукти Кам'яні такі: хліб 60 коп. фунт м'ясо до двох рублів масло 8 карб. сало 6 карб. Квартири можна знайти 875. За Голову Управи РЕКА. 3-1496-1

Оголошення.

Всі особи, що мають у себе військове майно, мусять до 3-го січня зробити про те заяву в Головне Інтендантське Управління, зазначивши яке це майно і кількість його; за це майно буде заплачено по Інтендантським цінам. Після 3-го січня військове майно, знайдено у приватних осіб, буде конфісковано і винні будуть притягнені до польового суду.
Всі часописи прохав передрукувати.
Головний Інтендант.
ОТАМАН ЛИТВИНІВ.

ГРОМАДЯНЕ!

Вкладайте свої гроші до «Централу» під його позичкові зобов'язання на кооперативні фабрично-заводські підприємства.

Це забезпечить Ваші гроші від усіх несподіванок і дасть Вам зиску 6%, річних та премію.

Позичкові зобов'язання вже випущено, одержати їх можна ЄНІВ. ПРОРІЗНА 19, Центральний Український Сельсько Господарський Кооперативний Союз. 5-1466-1

Офіційний Відділ

Наказ

ч. 1.

Головного командування республіканських військ на Черніговщині.

Наказую командирам усіх частин, отавамам загонів, ротів, батальйонів, ротів та Черніговській губернії, а також у повітах: Путивльському, Рильському, Сумському, Ромненському, Прилуцькому і Переяславському не пізніше 31-го грудня (18-го грудня) біжучого року о 15 год.и подади про себе й своїх частин відомості. За невиконання цього будуть каратись польовим судом.

Головне командування республіканських сил на Черніговщині.
Ст. Вахмач.

Наказ

ч. 2.

Головного командування республіканських військ на Черніговщині.

Наказують всім урядовцям, котрі діють про доброту рідного краю Матері України, приступати до праці і виконувати свої обов'язки, по обов'язку служби, підлягаючи законній республіканській владі. За саботаж і зраду винних будуть розстрілювати по приговору польового суду. Головне командування республіканських військ на Черніговщині.
Ст. Вахмач.

Наказ

ч. 3.

Головного командування республіканських військ на Черніговщині.

Забороняється: 1) Всяка агітація усно й через друковане слово проти Директорії й уряду Української Народної Республіки.

2) Всяка агітація проти з'єднання українських земель до купи.

3) Всяка агітація проти республіканських військ.

4) Всяка агітація й критика розпоряджень головного командування республіканських військ.

5) Всяка агітація проти інших національностей і взагалі агітація, яка може посягти тільки смуту.

6) Забороняється розпускати неправдиві чутки.

За невиконання цього наказу винні належать відповідальності перед військовим польовим судом республіканських військ.

Головне командування республіканських сил на Черніговщині.
Ст. Вахмач.

Наказ

ч. 4.

Головного командування республіканських військ на Черніговщині.

Категорично всім забороняється мати яку б то не було в гнєвельну й холодну зброю, у кого єсть яка не будь зброя, повинен її відати не пізніше 1-го січня (19-го грудня) до начальників ближчої військової частини і командантам станцій; до цього наказу не належать військові частини й охорона залізниць і послидні в тім разі як зареєстровані в начальників охорони залізниць.

За невиконання цього наказу винні належать штрафу в 10000 карбованців, або висяді за межі України на 10 років.

Головне командування республіканських сил на Черніговщині.
Ст. Вахмач.

Наказ

війську Української Народної Республіки.

Ч. 6.

29 грудня 1918 року.
Старшини й козаки!

Ви, як один стали до боротьби з катами рідного краю, в боротьбі цій

були сміливими й хоробрими, як лев і силою духу та одностайністю перемогли ворогів. Ви мусіли боротись, бо покликав вас до цієї боротьби український народ і мусіли перемогти, бо боролись за права й вольности нашої України.

З усіх усюд несеться щира подяка вам—борцям за волю і землю. І гучне «Слава» гукать вам ціла Україна.

Здавалось би ворог сконав і спокій запанував у нашому краю. Здавалось би, що з цієї хвилі кожен з нас може спокійно повернутися до рідної хати і взятись за свою буденну роботу, щоб урядувати своє власне господарство.

Та ні.

Один ворог сконав, але з усіх усюд насувають на нас хижацькі зграї і хотять вони одняти у нас політичні та соціальні права, котрі, ви, славі й мужі, здобули в тяжкій боротьбі і за котрі багато з товаришів ваших наложило головами. Щоб загартувати наші багати та плідні землі, політи і кров'ю вашою, не жаліють вони ні грошей ні інших засобів.

Ті, що ще вчора були прибічниками гетьмана, сьогодні привираються гаслом московського більшовизму, поборились більшовиками, підкуплюють темні сили і посиляють агітаторів та провокаторів у ваші ряди, щоб ввезти рязлад та смуту поміж вас, загартували у смуті, славі лицарі, і тільки сьогодні нас побороли.

Воляки Між вами не повинно бути місця тій злочинній агітації.

Пам'ятайте, що й більшовики і гетьман обіцяли вам дати землю і волю, а тимчасом здирали з вас останню сорочку, розстрілювали, катували і гноїли в тюрмах вас та батьків і братів ваших.

Пам'ятайте, що тільки представники, вибрані вами та батьками і братами вашими під вашим думом захистом, дадуть вам землю і волю, що за них ви так славно боролись.

В інтересах зміцнення здобутих вами прав і вольностей, наказую:

1) Всім—старшини і козакам, пильно стежити за агітаторами і провокаторами, котрих підсилають темні та ворожі елементи, що хотять ввезти заколот у ряди українських народних військ, затримувати їх і передавати військової владі для накладення заслуженої карі.

2) Щоб підготувати революційне військо до рішучого знищення ворогів українського народу, у всіх військових частинах провадити заняття: бойове, муштрове і фізичне—3 години, до обіду, і наукове—3 години, після обіду.

3) Старшини подбати, щоб заняття відбувались справно, і всіх сил та хисту додати, щоб вони козаків інтересували, а наука, як найякіше освітлювала сучасний політичний мент.

4) Всякі спроби непослуху уважати за бунт і карати польовим судом.

Нам говорять вороги наші, що немає у нас дисципліни. Що ми недорілі.

Не правда! Дисципліна у нас єсть, є і свій розум, не чужий, і я вірю, що старшини й козаки спільними силами стануть до праці і збудують таку армію, яка забезпечить Україні повну незалежність, а народові, її землю і волю.

Підписали: головний

отаман Петлюра.

Начальник головного

штабу отаман Осецький.

Київ. 31 грудня 1918 р.

Єдина Українська Незабаром, може цими днями, станеся акт величезного державного і національного значіння,—це прокламоване вже прилучення земель Західної Української Держави до Української Народної Республіки, себ-то іншими словами, прилучення того, що ми звикли загально розуміти і називати Галичиною, до України. Українські землі 6. Австрійської імперії,—Галичина, Буковина і Угорська Русь,—мають фактично сполучитися з Україною, скласти з нею єдине, нероздільне, етнографічно й політично суцільне тіло. Це має статися або на основі повного унітаризма, або ж з захованням умов місцевого самоврядування, або ж нарешті на основі принципів федерації. Нам найбільше баганий принцип федерування, хоч від валось би, що при безсумнівній єдності нашої етнографічної території, федерація, як засіб оборони національних та економічних осібностей, не являється природним постулатом. Однак справа галицька не так проста, як з ається, і поділ навіть серед інтелігенції на «галичан» і українців має свої глибокі історичні підстави. Галичина, Буковина і Угорська Русь, окрім штучно накинутаго їм політичного поділу, ладу й соціального становища, мають свої питомі, місцеві, своєрідні прикмети громадського життя, адміністративного апарату, економічної діяльності та громадського самоврядування, ті прикмети й осібности, котрі було би неможливо пізнати під ранжир нашого, хоча би й демократичного, будівництва Галичина вже виробила собі певну практику політичної діяльності та господарування, котрі певно теж підуть шляхом демократизації, але методи її, способи, законодавство, адміністрування,—все одмінне і своєрідне настільки, що всякий унітаризм чи хоч би й демократичний централізм можуть внести в галицькі відносини тільки непорозуміння і навіть руйну. Окрім того, Галичина, хоч і називається «найгіршим куточком Європи», але це вже істина, що—Європи, а не Сходу Європи, чи передньої Азії, грані якої ми ще, на жаль, не переступили. Сполучення культурної, свідової, європейської частини нашої землі з усією Україною при необережній політиці може дати надзвичайний і тяжкий ефект. А тому, наш уряд не вважаючи на величезну перевагу великої України, повин глибоко уважити культурне значіння України Західної, європейської і сильно рахуватися в своїй політиці з переважним світоглядом цієї культурної частини нашого народу. Ще простіше сказавши: наш уряд і урядові партії мусять орієнтуватись не на Схід, а на Захід, не на братів Світоської Республіки, а Західно-Української Держави. І це мусимо перевести як у нашій державній політиці, так і в соціальній. Досить сказати, щоб думка була ще ясніша, що Галичина несе нам перевагу державних методів над соціальними, еволюційних над революційними культурними, надемональними. Це повинні пам'ятати ті, хто докликаний і хоче будувати державу.

Небезпека державі.

Писати про становище нашої газети тепер, коли знов починає ладувати принцип партійности, було б наївно: кому од того шкода, що ниді й занепадає орган не всього, а певних груп громадянства,—нехай, мовляв, дбають і журяться ті самі групи, котрі заінтересовані в життю свого органу. Але єсть зараз щось гірше і страшніше: вся преса на Україні тяжко терпить на матеріальній власне

техничній стороні діла, од чого нашій державі приходить велика і тяжка небезпека. Ось факти з останніх днів: одна газета з тиражем у 35 тисяч примірників виїхала була в числі тільки 4-х тисяч; друга, з тиражем з 10 тис. мала на послуг своїх читачів одного разу тільки 800 прим.; був день, що „Послідня Новості“ виїхали були в числі 2-х тисяч прим.; були дні, коли тираж всієї преси в Києві не доходив 15 тисяч. Це в Києві, а значить ліхо сталося і для всієї України, бо Київ—столиця, місто Директорії, міністерств і військової організації, серце громадського життя для всієї нашої землі. Незалежно од напрямку газет, вони друкують що для всякі офіційні розпорядження і відозви та дають силу інформаційного матеріалу про все наше життя також для всієї України. Отже, повторюючи слова, голова Директорії, треба нагадати, що преса і брошури повинні тепер розподілятися в сотнях мільйонів примірників, бо держава цього потребує в такій мірі, як ніколи. Отже, коли зараз пресова продукція, друковане слово мало що не мовчить, то це явище можна прирівняти тільки до всенароднього лиха, до згубної пощести, до погрози державі.

В чім же річ?—Справа тільки в тому, що нема електричного току, а току нема, бо його не подає вчасно електрична станція, а станція не подає, бо нема, а немає тому, що нема вугілля. Я не знаю, що треба робити, щоби був вугілля, але очевидно потрібні якісь героїчні зусилля: якимсь особ іва діяльністю організ транспорту, якісь може військові заходи на Донеччині, якісь, може, комусь виплати, обіцянки, уступки,—нехай же це все буде зроблене, аби був вугілля, а значить і енергія для друкарських машин. Інакше і уряд, і Республіка, і країна вся можуть замовчати, а це єсть останнє лихо, лихо більше навіть, коли дуже багато говорять. Тому—дійсно, з усієї сили, одкидаючи всякий намудл на цьому шаблонному виразі, мусимо сказати:

Caveant consules! — бо небезпека безміри велика і тяжка.

Ан. Нікольський.

комітета 17 квітня 1918 р. Подозріла теж друга. Комітет затвердив тезис: „лісоуправління в губерніях і повітах повинно бути організоване на державно-промисловому принципі.“

Як буде це і з реформою лісоуправління, гадати трудно але що реформа потрібна це для всіх ясно.

Закінчуючи цей коротенький висновок з розпорядження Директорії повинні зазначити 1) що до складу земельних управ не виїхали представники лісової справи, а це для неї небезпечно. 2) що у всіх постановках, що торкаються і лісів потрібна певна, остаточна ясність і викреслення їх від останніх земель, коли ми не бажаємо, щоб ліси були завичені.

П. Бородавський

На біжучі теми.

Одеса, Київ, Львів.

Недавно в Одесі зібралася товариство відродження Росії з приводу пригаду союзників.

Київським „федералістам“ приходилось зовсім круто; про це знали в Одесі і порішили, махнувши рукою на все, зібрати Росію.

Те, що я прочитую—правда, а не моя вигадка, це було сказано в одній промові:

— Нашей Одесі выпада великая честь сыграть роль собирательницы России.

— Во всяком случае, — додав другий промовець, — мы становимся могучим оплотом единства России.

Ну, коли собирательница Руси, то значить і всі онери повинні бути.

Пригадайте собі імена: Іван Калита Василь Четвертий. Потім Мінин і Пожарський.

Отже в Одесі: Іван Робіна, Кузьма Фанконі, Василь Баржанський і воевода Маврокардато.

Нарешті — „люди земли русской“:

— Поташ і Перельмутер.

На цих двох основа всього руху. Один іде в кафе Івана Робіна. Другий в ресторан Кузьми Фанконі.

— Что вы думаете на счет единой России, Перельцайтг?

— Вы же знаете, Поташ, что я всегда готовь.

— Что вы готовы?

— Идти туда... Там Папа-Спандони угощает кофеем...

— Каким кофеем? Какаая Папа-Спандони? Что вы съ ума сошли?!

— Во первых, не сходите меня, Поташ, съ ума. Во-вторых, это же факт, что Папа Спандони всегда биваеть только въ кофейня „Россия“ и...

— Какаая кофейня „Россия“? Ах, ты-ж инородець проклятый! Я-жъ тебѣ про единую-недѣлямую Россию говорю, про нашу маму Россию, а не Папу Спандони! Про родину, про великую могучую Россию. Это же кофейня, не пароходь и не гостиница! Перельцайтг, я в-мъ говорю, не будите евреемъ и не наматывайте мнѣ нитки съ кофейнями!...

— Во-первых, я—не еврей, во-вторых, я—не православный. Я—литеранець. Моя хата съ крак...

— Такъ вы просто шуруятникъ!

— Обоюдно!

— Паршивець!

— Взаимно!

— Поташ, я вас умоляю. — бросьте политику, не ругайте меня новыми словами и скажите, какой есть товар?

— Такъ, я же вамъ про товаръ и говорю, только я долженъ тренироваться съ новыми словами. Слушайте!

Обидва поскиляли голови над мрамуровим столиком і жваво записували стіл якимись великими цифрами.

У Кузьми Фанконі Перельмутер обробляв Василя ІV Баржанського і воеводу Маврокардато:

— Мы же не дѣти и не призывного возраста. Единая Россия? Хорошо—единая, но пароходы должны приходять въ Одессу, таки да, порожніе. Единая Россия не нуждается въ лакирахъ, парфюмерии и сифилисѣ,—мы это все имѣемъ, свои запасы есть. Слушайте! Маврокардато,—для чего намъ французский товар, когда...

Воевода Маврокардато починав розуміти справу і записався в „Общество собирания Руса“.

В цей саме час у Києві відбувались подібні сцени між штабами армії Архаровської, Південної, Північної і гетьманської.

— Федерация?—Нате вам федерацию!

— А як це при федерации буде?

— Ніяк не буде: хіба тепер комерсант, продаючи коам бачить його чи хоче його мати? Він тільки питається: ви купуете шкуру, черевки, цінистий калій, діабет, ішіас, марганець?—Я їам дам! І починається цалерова гра, при чім ніхто й на очі того граму не бачить і ніхто не має.

— Ага! Ну, так федерация.

В цей саме час у Львові відомий пан Заблоцький, що протергувався на мійлі, говорив:

— Польське військо повинно посісти Галичину, бо тут не порядок: жидівські погроми,—жиди самі себе б'ють у самоубійчій екстазі. Тільки єдина велика Польська може дати лад, спокій, управу.

Це все робилось і робиться тоді, коли Київ, Одеса, Львів оточені українським народнім морем.

Коли в цих містах-островцях позасідала міщанська і чужонаціональна людність.

І р'шає тим чи иншим спекулятивним способом дати замість чистих продуктів, який небудь сурогат.

А. Яринович.

В Міністерствах.

Допомога військ.-полоненим.

На ст. Київ І пасажирський для допомоги повертаючим полоненим мається інформаційне бюро і при ньому амбулаторія. Ця інституція працює без перерви цілу добу і допомагає полоненим порадами (вказівки маршруту,

ХРОНІКА.

— Призначення К. Асинова. З огляду на сформування міністерства, начальником столичної міліції призначено отамана Вербацького; пор. Кваснюков, який виконував обов'язки отамана, одержав призначення на посаду інспектора міліції.

— В Нау овім Т-ві. Позавчора ввечері були призначені загальні збори наукового т-ва.

Збори не відбулись через те, що рада т-ва на доту довго вирішала свої справи. Отже загальні збори постановили розійтись.

— Клопочуться за арештованих єрархів. Довідавшись про арешт митрополита Антонія та архієпископа Євлогія, херсонської владика Платон від імені „єпископату всьох України“ звернувся до Директорії з проханням про ульєвнення обох цих єрархів з-під арешту.

В проханню цьому, між иншим сказано:

єпископат усієї України вважає необхідним довести до відома Директорії, що митрополит Антоній зарпопонував Всеукраїнському церковному єсобору ухвалити постанову про церковне молітвє поминання нового уряду Української Республіки, причому митрополит Антоній аргументував цю свою пропозицію між иншим і тим фактом, що новий уряд почав свою діяльність у Києві всенародною молітвою на Свйійським майдані. Цю пропозицію єсобор єдиногласно ухвалив.

Довідавшись про те, що на сідуючий день мала бути впоряджена урочиста зустріч Директорії, митрополит Антоній не тільки дав дозвіл Київському духовенству взяти участь у цій зустрічі, але й сам висловив готовність особисто взяти участь у зустрічі і на перешкоді цьому стало тільки те, що лавра була оточена республіканським військом, а самого митрополита Антонія було заарештовано.

Ці факти, на думку єпископата, свідчать про те, що митрополит Антоній признає владу Директорії і виявляє готовність коритися їй не за страх, а за совість.

На підставі цього єпископат всьох України прохає Директорію вилуєвати на волю не тільки митрополита Антонія, а й архієпископа Євлогія, а також подати єпископату відомости, що послужило причиною арешту обох владик і як найскр'пше припинити цю „небувану в історії нашої церкви і таку тяжку для нас подію“.

— Спростування. Нас прохають повідомити, що в листі президії всеукраїнської громади юр'ївських казаків (ч. 342 „Н. Р.“) транілась помилка. Замість надрукованого „Українці зібравшись склали раду з участю осіб инних національностей“. Треба було надрукувати так: „Українці, зібравшись на загальних зборах, склали раду, в котру ввійши виключно українці“.

адреси різних інституцій, видаючих допомогою положенням і т. ін.), роздачею річей, котрі отримуються „дунитом“ від приватних осіб як пожертви. В амбулаторії щоденно перебуває значна кількість хворих, котрим подається медична допомога на місці; тяжкі хворі транспортуються до лікарень. В амбулаторії постійно вартують лікарі і фельдшер, а також і добровільні співробітн. м-ва нар. зд.

Рух військ. полонених
за 27 грудня в м. Києві.
Прибуло—289 істvue—1429, вмерло—8, хворих—250, вільних місць—334.

Рух хворих у шпиталю № 11.
За 26 грудня.
Хворих—184, вільних ліжок—36.

Рух хворих у Київському травматологіч. інституті.
За 29 грудня.
Хворих—86, вільних ліжок—64.

Рух пошесних хвороб у м. Києві.
За 26 грудня.
Тиф плямистий—24, черевний—3, поворотний—6; за 27 грудня плямистий—78, черевний—13; за 28 грудня плямистий—28, черевний—1.

Шпиталь для чорноробочих.
Головна управа укр. черв. хреста прекає м-во нар. здор. асигнувати 133 тис. карб. на улаштування шпиталю для чорноробочих.

Мобілізація і лікарі.
Віницца народня та міська управа звернулась до м-ва нар. здр. й оп. з проханням вилити заходів про звільнення од мобілізації замських та міських лікарів, бо в місті та повіті плямистий тиф, а військовий начал одержав розпорядження мобілізувати всіх без винятку лікарів.

Віницца народня та міська управа звернулась до м-ва нар. здр. й оп. з проханням вилити заходів про звільнення од мобілізації замських та міських лікарів, бо в місті та повіті плямистий тиф, а військовий начал одержав розпорядження мобілізувати всіх без винятку лікарів.

Віницца народня та міська управа звернулась до м-ва нар. здр. й оп. з проханням вилити заходів про звільнення од мобілізації замських та міських лікарів, бо в місті та повіті плямистий тиф, а військовий начал одержав розпорядження мобілізувати всіх без винятку лікарів.

тії України повну волю, наділити селянство землею і вернути робітництву права, відняти гетьманського контролю революційне, губерніальне земське зібрання постановило: 1) Привітати революційний рух, розпочатий демократією України проти самовладства гетьмана і його прихильників. 2) Визнати на Україні єдиною владою на сей переходний час Директорію Української Народньої Республіки. 3) Протестувати проти втручання у внутрішні справи України всякого чужоземного війська. Звернутись до населення губернії з закликом не піддаваться анархо-большевіцькій агітації, берегти революційний порядок і не допускати анархії. Земське губерніальне зібрання всі свої надії покладає на те, що з зусиллям усієї демократії України в найближчому часі збереться всеукраїнське установче зібрання, котре тільки одно й правомочне встановити конечні форми державного ладу на Україні“.

— „Махновці“. В с. Кирилівці, олександрівського пов. знаний з свого звірського терору бандита Махно казав своїм „товаришам“ повісити місцевого священника на воротах кладовища. Наказ „махновці“ виконали.

— Вистава Кам'янецький театральний гурток улаштував виставу „Невольник“. Чистий прибуток з цієї вистави призначено на бібліотеку для військових частин, які перебувають в Подільському Кам'янці.

— Допомога з удеітам. Рада професорів держ. університету в Кам'янці видала тимчасову допомогу п'ятьом студентам.

— Протя погромів. По всіх містах України одбуваються многолюдні єврейські зібрання, на яких євреї рішуче протестують проти неюдських погромів з боку поляків у Галичині та Конгресувце.

— На селянському з'їзді олександрівського пов. (Катеринославщина) постановлено піддержувати респуб. уряд на чолі з Директорією. З'їзд подає до відома державам згоди, що Україна розуміє себе вільною демократичною республікою і ставиться до них дружньо; за свою ж волю і самостійність буде боротись всіма засобами. Українське селянство прохає держав згоди не втручатись в наше внутрішнє життя.

— Український народній університет. В Полтаві в укр. нар. університеті В. Шепетов прочитав лекцію: „про українській народні думи“.

— Театр „Просвіти“. Театр „Просвіти“ в Полтаві постановив драму Шніцлера „Забавки“.

— Реформа школи. Хрульова педагогічна рада (Полтавщина) художньо-промислової школи поставила завести в програмі школи ткацтво і плетіння килимів. Для цього полтавська міська дума асигнувала 15'000 карбованців.

— Нові школи. Сумська пов. земська управа відкрила в повіті 37 нових комплектів при початкових школах і 6 нових шкіл, які почали вже функціонувати і придбали багачку учнів.

— Пам'яті Грінченка. Заходами учнів вищої поч. школи в Галачці одбулося свято пам'яті В. Грінченка. Виконано водевіль „Миротворці“.

Лісова справа на Україні.

Згідно ч. 1 розпорядження Директорії від 16 грудня 1918 р. („Ставка“ ч. 5) всі землі на території Української Нар. Республіки, між ними і скарбові (казенні) за виключенням тільки земель дрібних селянських і трудових господарств, переходять до користування безземельних і малоземельних селян. Верховне порадкування цими землями належить Директорії. Це основний пункт розпорядження, центр ваги його. Як висновок з цього пункту буде ч. 9 розпорядження, згідно котрому касуються всі умови на рубку ліса в вияві готового матеріалу господарств, які переходять в порадкування Директорії з порівняння цих 2-х пунктів можна бачити: 1) що всі землі, в тім числі і підлісні—приватні і скарбові виласяються і переходять під верування Директорії—власником їх робиться українська нація в особі Директорії—всі землі націоналізуються, націоналізуються і ліс. 2) „Решта земель переходить в користування безземельних і малоземельних селян“—це місце вимагає негайного пояснення, бо безумовно ліси, обслуговуючі потреби всього населення, а не тільки малоземельних і безземельних селян не належать до виключного користування тільки останніми. Цей тоєст як гадаємо відноситься до земель сільсько-господарського, а не лісового користування. Пояснення це потрібне тому що єрміж селян шириться чутка що „скоро будуть ділати ліс“. Це для ліса небезпечно. Пунктом 2 розпорядження Директорії встановлюються органи, котрі будуть завідувати виласяєними землями, їх охороною і господарством, а також будуть провадити технічну роботу по земельних справах. Такими органами будуть губерніальні, повітові і волоські земельні управи. Цим пунктом таким побитом касуються існуючі упорядкування хліборобства та державного майна й лісоохорончі комітети, і всі їх справи повинні перейти до земельних управ.

Як бачимо розпорядження Директорії від 16 грудня 1918 р. має надзвичайну вагу і несе за собою нову реорганізацію лісоуправління на Україні. До гетьманського перевороту у нас боролась дві течії що до лісоуправління. Представники одної стояли за цілком державне, чужо-європейське лісоуправління, представники другої—за де-жакже громадське. Ці дві течії особливо гаряче борилися на останньому з'їзді головного земельного

По Україні.

— „Життя Поділля“. В Кам'янці на Поділля виходить щоденна незалежна демократична газета „Життя Поділля“. Редагує прив. доц. Білецький.

— За спекуляцією. Подільський губ. комісар наказав, що за спекуляцією грошовими знаками і продуктами першої необхідности карается штрафом до 3000 карб. або в'язницею до 3 місяців та висилкою за межі України.

Вистави козаків. Козаки подільського полку улаштували в Кам'янці-Подільському дві вистави „Панська хворість“ та „Бузальщина“ на користь військ. „Бузальщина“ на користь військ. козацького хору.

— Свято визволення. В Верхньодніпровську відбулося свято визволення з під гетьманського ярма. У святі брали участь козаки. Місцеві священники відправили також панахиду по замучених у Катеринослав'ї офіцерах і козаках.

В Катеринославському зимовому театрі вільне козацтво улаштувало урочистий концерт на честь входу до Києва республіканського війська. Мішаний хор всіх Катеринославських організацій виконав: Стяг, „Гомоніла України“ і „Світе Тихий“. В антрактах грав козацький оркестр.

— В Миколаїві. Місто охороняють збільшений патрулі спільно з англійцями. Відношення їх до укр. війська гарне. Гетьманці сидять на французьких пароплавах.

— Резолюція Катеринославського губ. земства. „Зважаючи на те, що тільки державний лад [в формі народньої республіки] може забезпечити демокра-

Лист до редакції.

Прошу Вас, Вш. п. редакторе, надрукувати в Вашій хвальній газеті оце моє прохання до редакції нового щоденного видання „Трудова Республіка“. Я прошу нову газету, щоби вона умовляла свєго—очевидно—молодого співробітника, який в 9 му числі „Трудової Республіки“ умістив свою аркєвську статтю „Проблема владі“ під мійм підписом „В. Старий“, чи не міг би він надати у когось иншого позичити собі певноніма, щоб не вводити в блуд читачів української преси. За 12 літ моєй ріжнорідній діяльності в гетьманській Україні я звиче бачити в друку за підписом „В. Старий“ тільки мої власні статті, і ніяк не вважаю для себе можливим закввати слави чужим хочаби й глибокодумним твораміе. По-за тим дозволяю собі гадати, що мій підпис такий незначий і непринадний, що наврад комусь кочче потрібно його в мене рекувізувати. Коли ж погляда на літературну етику дозволяють мєму випадковому одноклассицьцеві не рахуватись з належністю комусь иншому певного підпису, то може він міг би прибрати собі якийсь широке популярне й славне прізвище, чи, наприклад, Володимир Винниченко, чи Льва Толстого, Вільяма Шекспіра, або що (це легко вибрати з таких книг, що зветься „єнциклопедичним словником“ або „історією світової літератури“, а скромним моїм ім'ям дозволив би й надати користуватись лиш мені одному, наймійм в українській пресі.

З повагою до Вас пошановно вішусь. Редактор часопису „Книгарь“ В. Старий

ТЕЛЕГРАМИ.

(Од Українського Телеграфного Агентства.)

Селянський з'їзд.

РІВНЕ, 28. У дві години дня відкрився у Рівному перший після падолистної революції селянський повітовий з'їзд на який прибуло 250 делегатів з рішучим голосом та 50 з дорадчим. Для всіх улаштовані по-мешкання та обід. Головою з'їзду обрано повітового комісара Коваленка, який, давши коротеньку оцінку подій, закликав селянство до спокійної організації об'єднаної праці. Головнокомандуючий півзахрайоном полковник Осілко вітає з'їзд від імені революційного війська. Півтора місяця тому каже промовець коли генерал Скоропадський з кудкою російських офіцерів імперіалістів вирішив, що України нема, що знищити треба народні права, що силою добровольської армії нас примусять йти на російську совітську республіку, щоб задати там народний рух та встановити царську Росію, наші найкращі люде зрозуміли, що більш терпіти не можна і наказали нам повстати. Величезне в історії народів повстання. Багато пролилось крові, багато лягло козаків, але всі ми знали, що вмираємо за щастя і добробут нашого народу за народні права і тепер уже майже вся Україна визнає владу республіки. Просте селянство яке на диво всьому світу повстало проти своїх тиранів і тепер коли все зроблено, ми збираєсь тут, щоб одним згуком всього селянства підтримати республіканську владу, одержати певну інформацію про події, дати Республіці військо, яке зітре всіх своїх ворогів у боротьбі за землю й волю. Полковник бажав з'їздові упертої праці як тут так і в дома на користь рідній Україні. «Допоможіть—каже він—здолати ворога і ми віддячимо вам сторицею». Останні слова покриваються викликами «Слава!» та виконання гимну. Відповідаючи полковнику Осілко голова з'їзду вітає його як першого повстанця цього краю. Як допомагало селянство до цього часу так і нададі всім, чим зможе навіть житим допоможу Директорії. З'їзд проголошує славу полковнику Осілко та шанує встановлення пам'яті тих, що поклали голови за визволення України. Помічник главнокомандуючого полковник Козубський дякує селянам за їх шире відношення до війська та допомогу. Після привітань з'їзд ухвалив надіслати телеграму Директорії та козацтву, а потім переходити до ділової частини. З'їзд продовжиться два дні.

Біженці на Волині.

ЖИТОМІР, 30. Становище біженців на Волині незвичайно критичне. Прифронтова смуга ще досі мов переживає війну. Володимирський, Ковельський, частинно Луцький та Дубенський повіти—видніють тільки як великі пустині. На місці багатих сел та латів—чорніть лям та бур'ян. На мотках холодних білидажках чухнуть, умірають голодні. Також і від пошестей. Управі питання про біженців постановлена в першу чергу, як питання державного значіння і звернулось до біженецького департаменту за грошовою допомогою.

Приїзд коміс Янчура.

СЛІСАВЕТ, 28. Приїхав губернський комісар Янчур, котрий об'їзжав усі повіти. Янчур тимчасово перебуватиме в Слісаветі, куди переходить губернська адміністрація.

Асиновка Директорії.

ХАРЬКІВ, 29. Миська управа одержала повідомлення, що на потреба миського господарства асиновано Директорію в міліціонім карбованців. Коордінат банків вирішив дати миському самоврядуванню півку в 2 міліціонім карбованців.

Рада роб. депутатів.

УМАНЬ, 29. Організується рада робітничих депутатів для оборони професійних інтересів робітників. У місті повний спокій і лад.

Фірма хліборобськ. знаряддя.

СЛАВЯНСЬК, 28. Німецька торговельна фірма відкрила розпродаж хліборобського знаряддя та машин, котра мала гарний успіх. На протязі 4 днів приходило до 800 чоловік, переважно хуторян та селян, котрим продано на 25 тисяч машин.

Філія Нац. Союзу.

СЛІСАВЕТ, 28. Одеські часописи поміщали брехливі звістки, що в Слісаветі організувалась директорія і виконавча рада, у склад котрої увійшли більшовики і відомий розбійник Сметана. Тимми при вокаційних фантастичних звістках орду-

ють наші вороги, бо в дійсності ніякої директорії й національної ради в місті нема, а філія Національного Союзу, в котрій працюють відомі українські громадські діячі, а не жадні большевики.

Приїзд Балбачана.

ХАРЬКІВ, 29. Отаман Балбачан приїздив у Харків і вийхав на білгородський фронт. Останки деяких добровольчих офіцерських частин озброєно республіканцями.

Польські легіонери.

МОСКВА, 28. З Вільни повідомляють: Польські легіонери зайняли Вільню та йдуть на Гродно й Вільно.

«Форвертс» з приводу заяви Оскара Кона.

БЕРЛІН, 28. З приводу заяви товариша державного секретаря Оскара Кона, що до радіотелеграми Йофе про зятрати московських грошей на німецьку революцію, «Форвертс» пише: «Ті обставини, що німецька соціал-демократія підтримувала московських товаришів у боротьбі з царизмом, єсть найпочеснішою сторінкою в її історії, але це робилось не за громадські, ао казенні гроші, та при цьому не питались до якої течії соціалізму належать ці товариші. Це зовсім протітє інше ніж те, як московське правителство з невсхваляючого джерела поспішно працюючи грошового вартату черпає засоби для підтримання певного настрою між німецькими робітниками. Крім того московське правителство, згідно з договором, зобов'язалося не робити цього надалі, але московські представники в Берліні вперто заперечували ці факти. Порушення договору та брехня не єсть революційними засобами. Обов'язок вимагав одмовитись од такої підтримки. Сьогодні у нас з Німеччини на жалі іде така боротьба. Цю боротьбу провадять з московськими всіми можливими засобами. Робітники стоять в неповному наборі, бо вони, перебуваючи під впливом чужого правителства, сами не знають того, що борються із своїми ж товаришами по робітничому класу».

Лист короля Румунії.

БУКАРЕШТ, 28. У відповідь на телеграму, котру послала королеві Фердинандові національна рада румунів у Трансильванії, король звернувся до бюро ради з таким листом, «Я радію з приводу звістки, що прийшла до мене із старовинного міста Михайла Хороброго, ядаря єдності з румунським королівством. Моє серце повне невимовних радощів і я дякую Всевишньому, що дав мені, завдяки відвазі з моїм дорогим народом ці визначні дні Як я діляв з вами ведолу та ляхо, так ділитиму з вами радість, спільну для всіх румун. Велика румунія, єдна, недільма».

Промова Касмарна.

ПРАГА, 28. Підчас патріотичних маніфестацій з приводу приїзду до Праги президента Масарика, голова ради міністрів чехословацької Республіки Крамарж звернувся до представника французької республіки Клеман-Сімона з промовою, в котрій вказав на симпатії Франції до чехословаків та південних славян. Він сказав: «Я не в силах висловити, як ми любимо Францію, та як дякуємо їй за всі ці жертви, котрі вона принесла, за ту кров котру ви проливали в імя визволення всього світа од ярма та насильства пруського юнкерства. З почуттям цієї глибокої любови ми наважиди лянемося вірними вашими союзниками та обіцаємо вам, що ми твердо боронитимемо ту позицію, котру ви нам довірили. Я прошу вас, пане посол, висловити ці почуття нашого народу перед правителством Франції, та сказати прекрасній, якуючій Франції, як ми її любимо і як бажаємо дати їй докази нашого пррзвання та вірності».

Бой в Берліні.

БЕРЛІН, 27. В Берліні бой, що були 24 груд., мали 67 жертв. З боку нападаючих військ було 56 вбитих. Крім того вбито 6 матросів і п'ять з поліцейських та війська, що вступало разом з матросами.

Програма комісії по соціалізації.

БЕРЛІН, 28. Комісія по соціалізації оголошує програму праці, з котрої видно, що засоби виробництва на думку комісії не так скоро зможуть націоналізуватись. Це може йти лишень шляхом органічного розвитку. Експорт-това торгівля та промисловість мають і далі існувати в дії організації. Вугільна та залізна організація—

буде націоналізована в першу чергу. Комісія гадає нагородити власників окремою рентою.

Інтерв'ювання підпemisіе.

БЕРЛІН, 27. На другий день різдвяних свят 27 грудня в Гамбурзі було вивезено директорів підприємств «Німецький Цісар» з їх постійних мешкань, та інтерв'ювано разом з представниками миського правління в ратушу.

Протест баварців.

БЕРЛІН, 27. Президія баварської народної партії заявила протест проти незаконного збільшення пруського впливу, котрий виявився в новій постанові про вибори до майбутньої німецької національної ради.

Небезпечна для виборів.

БЕРЛІН, 27. Буржуазні партії Мюнхена звернулись до міністер-президента Ейснера з укавівою на небезпечку для виборів, волі пресі і волі зібрав з питаннями, чи правителство бажав ладу, чи анархії. Вони вимагають виразної відповіді через негайне втручання в анархичні течії, а особливо оборону незайманості засідань майбутнього баварського ландтагу.

Чешські соціалісти.

ПРАГА, 27. Завтра відкриваються засідання з'їзду чешських соціалістів, котрі продовжаться 3 дні.

Міжнародна конференція.

НАУЕП, 28. Бак Коль повідомив гагсське «Кореспонденсбюро», що чутки про скликання міжнародної конференції на 6 січня неправдиві. Зараз гадають погодитись на тому, щоб скликати конференцію до 20-го січня.

Соціалістичний конгрес.

БЕРЛІН, 28. 25 грудня зібрався уперше за 4 роки бельгійський соціалістичний конгрес. Зібралось біля 1000 делегатів. Конгрес ухвалив зайнятись обміркуванням спершу внутрішньої, а потім міжнародної політики.

В справі кризи кабінету.

БЕРЛІН, 27. Реловний комітет воляцьких та робітничих рад зібрався 27 грудня на остаточне засідання в справі кризи кабінету. Однак народні уповноважені не брали участі в цьому засіданні. Спільна нарада правителства та центральної ради відбулась лиш 28 грудня. На цій нараді буде вяснено, чи може залишитись правителство в своєму попередньому складі.

Московські делегати й німці.

БЕРЛІН, 28. «Форвертс» поясняє причини недопущення московських делегатів на з'їзд. Німці побоювались, що делегати приїдуть з метою відволення большевицької агітації. В такому замірі моск. вського правителства відновити перервану пропаганду, переконались народні уповноважені тим, що було вислоао тих самих Йофе й Радека.

Вихід с.д. партії.

БЕРЛІН, 28. Події на різдвяні свята розяснили трохи ви трітшню політику. Соціал демократична партія в більшості вийшла в стан оборони та залізнає миську єдність до боротьби з неможлими спробами перевороту, які намагається утворити сілка Спартака.

Повідомлення «Форвертс».

БЕРЛІН, 28. Як повідомляє «Форвертс», чутки про одставку ради народніх уповноважених, або окремих членів правителства, єсть цілком безпідставні.

Призначення Сесіля Посвіна.

ПРАГА, 27. Англійське правителство призначило своїм дипломатичним представником у Празі Сесіля Посвіна. До Праги він приїде й найбільшчі дні в супроводі секретаря посольства Роберта Іунга.

Приїзд Масарина.

РИМ, 28. Приїхав президент чеської республіки Масарик, якого зустрів король.

Агітація проти комуністів.

ВІЛЬНА, 26. «Замля Труда», орган ц. к. лівих есерів у Латвії та Білорусії, в котрім бере участь Камков, провадять сильну агітацію проти комуністів.

За кордоном.

В Палестині.

Як повідомляє єврейське прес-бюро у визволенні з під турків Палестині життя відновлюється. В єврейських центрах організована єврейська адміністрація й єврейська міліція.

Театр і музика

Кобзарський концерт на честь республіканського війська.

До театральшого відділу від імені першої кобзарської капели звернувся її диригент з проханням допомогти підшукати помешкання, в яким би можна було дати безплатний кобзарський концерт для перебуваючих у Київ-Іві козаків. Театральний відділ пішов на зустріч у сій справі, наслідком чого на ведію 5 го січня нов. ст. обіцяна на ранок зала державного народного театру, де й має відбутись зазначений концерт.

Література, наука.

Нові видання.

Василь Пачозський. *Малый Свято-слав Хоробрий*. Діточа гра-казка в 4 діях. Книжка десята. Накладом автора. Із друкарні Шарфого у Вецлярі, 1918, стор. 80, 80, ціна не показано.

Шляхом волі. Збірка поезій таких авторів: В. Щурата, М. Кононенка, Т. Шевченка, Б. Лешко, М. Вороного, І. Франка, Леся Українки, О. Кониського, В. Самійленка, М. Філянського, Гр. Чупринки, С. Руданського, П. В-ого, П. Куліша, М. Старицького, М. Козака, Шелеста. Крім того уміщено народні поезії та «Запорожці», твір у прозі І. Нечуй-Левицького. Нова бібліотека, ч. I: Українська на-кладня, Київ—Лейпціг, 1918, стор. 96, 80, ціна не показано.

Колідки. Видання друге. Печатня видав. т-ва «Друкар», Київ, 1918, стор. 32, 80, ціна 1 карб.

Нібур. *Оповідання про давніх героїв*. З вступною статтею Ф. Слюсаренка. Переклав М. Якимовичий. Видання друге. Печатня вид. т-ва «Друкар», Київ 1918, стор. 64, 80, ціна 1 карб. 25 коп.

Олександр Шулгін. *Політика*, (Державне будівництво України і міжнародні справи). Статті, документи промови. Склад видання т-ва «Друкар». Київ 1918, стор. 112, 80, ціна 1 карб. 50 коп.

Дописи.

М. ПИЯТИН, на Полтавщині. Визволення з під гетьманщини. Коло 20 листопаду докотились до Пирятини чутки про події на Правобережній Україні, що поневірений наш народ узявся за зброю, під приводом найкращих синів України, Петлюри й Винниченка.

Спочатку про це говорилось на ухо і тільки 22 листопаду отримано було київські газети, в котрих писалось, що «повстанців» розбито під Хвастовом і вже настав спокій. Того ж 22/ХІ наш «енергійний» повітовий староста Юскевич розліпив по місту оголошення: «По сообщенію главного штаба, Петлюра убитъ въ бою подъ Фастовомъ».

Съчвень стрільщя сложили оружје и послали делегацию просить пана гетьмана о помилованіи».

Але ційповідісті ніхто не няв віри. Тим часом надійшла до нас знаменита відозва Келлера до офіцерів про будування єдиної Росії і викликала здивовання і обурення всього населення.

А староста виявлював з кожним днем все більше «енергії». Вперше, як водиться, заарештував всіх хто здавався беззепечним, між иншими народньої управи голову Павелка, члена Ткаченка, агронома Курносова, залізничника Арцика, відомого по упертій боротьбі з большевиками і багато инших, тільки брак місця у в'язницях, принини енергійну діяльність старости в цьому напрямі...

Незабаром громадяне читали оповіщення старости, що Петлюра розповсюджує чутки ніби гетьман з урядом утік, що це брехня і т. инш. а далі вказувалось на свою всемогутню силу.

Це вже здавалось якоюсь гумористикою. То Петлюра вбитий, то розповсюджує чутки.

Громадяне читали та плечима здвигували. 2 грудня показала і реальна сила старости. З Гребінки приїхав відділ з російських офіцерів, але діяльність їх обмежилась випитим чаєм, заготовленим для полонених на харчовому пункті.

Маючи «реальну силу», староста віддав наказ: «хто буде ховати повстанців і де вони будуть найдені, ті села будуть спалені, зруйновані дощенту».

Тим часом республіканське військо захопило Прилуку. По місту залунало, що не сьогодні-завтра воно буде і в Пирятині. Поки ж староста виявляв «сугубое рвеніе». Поставив на вагон від вугілля гармату і роз'їзжав з цим «панцерником» від Пирятини до Ли-

новиці. 4 грудня з якихсь джерел варта отримала повідомлення, що республіканське військо виїхало потягом з Прилуки на Пирятин. За пів верстви від станції Пирятин, з наказу старости розібрано колю і виставлено німців з кулеметами. Коло ваказу побіч будинку повітової управи виставлено «панцерний» потяг в такому складі: паровоз на всіх парах передом на Гребінку (Київ), класний вагон старости, теплушка вартових і вугільна платформа з гарматою. Вєрховну команду цією варто-офіцерсько-німецькою силою прийняв сам староста. Перед повітовою управою зібралась майже вся молодь, чекаючи Петлюрочиці.

Коло 2 години дня в тумані зачорнів обрис потягу... Полетіли ракети, залунали поодинокі постріли, староста скомандував гарматчиком «на приціль», але потяг став... і замість петлюрочиці, виявився звичайніснкий ешелон німців прямуючих «нах фатерлянд».

Наслідком цього було оповіщення міністерства надруковане в «Київській Мислі» за 7 грудня, що Пирятин увльнено від петлюрочиці, котрих в йому і не було.

Час шов. Республіканське військо вирушило з Прилуки і заняло ст. Грабаровку, 18 верст від Пирятини. В ніч з 9 на 10 грудня староста з вартою і офіцерским загонм під'їхав до Грабаровки і почав обстрілювати станцію і село з гармати. В республіканцях же гармати не було. Здавалось би сили не рівні і перевага повинна бути на боці старости. Але республіканці розбили гетьманців без жадної втрати в людях. З уклону на 105 верстві колії пустили порожнього паровоа з найбільшим прискоренням і цей паровоз розбив, розкидав весь потяг гетьманців, 10 грудня Пирятин проснувся без влади. Маючи повне фіяску під Грабаровкою, староста втік до Київа, а за ним розбіглась, хто куди бачив, також і вся варта. Політичні в'язні, котрих ніхто тепер не охороняв, вийшли з під арешту і під проводом Ткаченка, Арцика і Крайника обезброїли останніх вартових, зібрали зброю і привезли до повітової управи, куди незабаром приїхав єдиний з усіх адміністраторів, що залишився в Пирятині, військовий начальник Москалець.

Незабаром туди ж приїхали німецькі офіцери і стали вимагати, щоб зброя була перевезена до військового начальника, де її буде охоронять німецька варта, що було і виконано. З самого ранку німці на всіх шляхах, що ведуть до міста, поставили застави і нікого не пускали ні з міста, ні до міста.

Над вечір республіканське військо надійшло до Пирятини і вислало парламентерів, щоб прийти до згоди з німцями. Німці упевнені гетьманцями, що йде банда грабительів і большевиків, заявили, що, поки будуть у Пирятині, ні в яким разі нікого не пустять до міста. Таким чином республіканці примушені були вступити до бою з німцями.

Коло 6 години вечора на республіканців німці розпочали стрілянину з кулеметів, республіканці їм відповідали кулеметним і гарматним вогнем, випустивши коло 10 снарядів по місту, котрі, до речі, ніякої шкоди місту не зробили, бо шрапнель рвалась у горі в повітрі. Але недовго німці протримались. За годину вони примушені були здатись, утративши чоловік до 10 убитими і де кілька пораненими. Республіканці утратили 2 забитими і 3 пораненими.

Населення радо вітало дорогих гостей. 11 грудня з ранку в улиці були вкриті народом і все нагадувало свято перших днів революції. Почався запис добровольців, котрих набралась численна кількість, особливо багато селян. Настрій бодьорий. Козаки повні національного свідомости і міцної товариської дисципліни

14 грудня з приводу капітуляції Київа відбувся парад республіканського війська. Отаман Шаповал вітав козаків з перемогою народної армії над жондиталями. Стрункими рядами пройшло військо церемоніальним маршем під згук власного оркестру і зробило дуже гарне вражіння на присутніх.

З правду усіх подій можна уловити таку гадку громадянства,—як не буде дозволено ніяких комітетів «шоветів» спілок, а будуть тільки демократичні органи влади—зесмтво, дума й адміністрація, все буде гаразд, у противному ж разі нема повної гарантії від большевизму.

Микола Попів-Кум.

ЛЕТИЧІВ (на Поділлі). В повітовій земській управі з роспорядження голови управи п. Дем'яновського знято портрет Шевченка й інших українських діячів. Українські написи й печаті замінені російськими.

В. Плісенький.

17 листопаду 1918 р.

Повідомлення.

Ювілей Миколи Вороного. В середу 1 січня нов. ст. 1919 р. відбудеться урочи-

Оповідки.

Печерськ Миліон, 9, др. СИРОТА внутр. і ввонер. 606-914

ПОПРАВКУ ОБУВИ та ГАЛОШ по ДШЕВІЙ ЦІНІ приймає майстерня „Коспобув“

Кооперат. Т ва „Коспобув“ обувних підприєм. Хрещатик № 30, у дворі праворуч. 2-1472-1

„Т-во Шкільної Освіти“.

Вийшли з друку і продаються такі підручники: 1. РІДНІ КОЛОСКИ. Ч. II. Читанка О. Сте-

Книгарня Т-ва „Друкар“ Київ. Хрещатик № 50. 3-01271-1

Д-р Сергій Коломійцев сифіліс, трипер та полові. 606 914. Гоголівська 2-а, Пр. 11-1, 5-8 в. 01127-21

Д-р Черник, спец. водолікарня для спеціал. лікування всякого роду полових хвороб. Вел. Житомирська 18, 9-2 та 5-9. 12-01199-11

Уже вийшов з друку ОДРИВНИЙ КАЛЕНДАРЬ на 1919 рік. ВИДАННЯ ДНПРОСОЮЗУ.

При замовленнях більше 100 примірників—знижка. Звертається до видавничого відділу ДНПРОСОЮЗУ—Київ, Інститутська, 4, кімн. 43. 1230-2

„ШЛЯХ“ орган незалежної думки

Місячний літературно-критичний і громадський журнал. Рік видання третій.

СПІВРІБНИКИ: В. Аleshko, X. Алчевська, М. Вільшевський, В. Верховинець, І. Грицай, О. Грушевська, проф. О. Грушевський, М. Жук, О. Журлива, Д. Загуд, В. Захлявський, І. Зоранчук, Ю. Ісаєвич-Меженко, П. Барманський, О. Ковалевський, X. Коломійченко, І. Ковчич, В. Кривецький, С. Криляч, проф. А. Кримський, А. Кудницька, Л. Курбас, М. Левитський, І. Липа, В. Липинський, X. Майстренко, Я. Мамонтів, М. Марковський, О. Назарук, О. Олесь, Т. Осадчий, В. Отамановський, В. Пачоський, Б. Підгорецький, В. Пічета, І. Прихоженко, В. Різнченко, М. Рильський, проф. М. Рудницький, Я. Савченко, В. Самійленко, О. Святогор, О. Слюсаренко, К. Стеценко, В. Тарнопольський, П. Тенякко, М. Терещенко, проф. Ф. Тимченко, М. Філанський, Г. Хоткович, Мар. Черняківка, М. Чернавотний, Г. Чурника, С. Шелухин, М. Янчук та інші.

Передплата—в конторі редакції: Київ, Маріївсько-Володимирська 123, п. 20. Тел. 50-59. Річниця без пересилки: річно—30 карб., 1/2 р.—16 карб. З пересилкою: річно—33 карб., 1/2 р.—20 карб.

Прикраси на ялин. забавки, подарки випадково прод. Віб.-Бульвар 44 пом. 11. 0-01268

З 5-го січня Міністерство Народної Освіти відчиняє при Галицькій тайні (на розі Златоуст. вул. і Галицького баз.) БІБЛІОТЕКУ-ЧИТАЛЬНЮ

Читальня-бібліотека буде відчинена щодня окрім суботи від 1 год. дня до 6 год. вечора. Читання книжок і газет при бібліотеці, а також видача книжок до дому безплатні. 1-01277

До Різдвяних Свят. КОЛІДАНІ (обривки з нотами, видання 2-го ціна 1 карб.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРТЕП—ціна 2 карб. (Розвідка О. Касія, текст вертепної драми, малюнки).

Замовляти по адресі: Київ, хрещатик 50, Книгарня Т-ва Друкар. 3-1507-1

В справі організації с.-г. збуту Подільський Союз-Банк (м. Вінниця на П.Ділі) запрошує АГРОНОМІВ кооператорів українців, в преняття яких організаторським стажем.

Річна плата за 14 місяців по 600 карб. і вище, в залежності від стажу. При розіздах за коштом союзу платяться добови від 18 до 50 карб. 3-1503-1

По постанові Думи від 27 грудня цього року строк внесення одноразового збору установлено на 5 лютого.

Підприємство „Друкар“ (Київ) запрошує АГРОНОМІВ кооператорів українців, в преняття яких організаторським стажем.

Річна плата за 14 місяців по 600 карб. і вище, в залежності від стажу. При розіздах за коштом союзу платяться добови від 18 до 50 карб. 3-1503-1

Київська Міська Управа

оповіщає, що 4 січня 1919 р. о 2 годині дня на київських м'ясних скотобойнях будуть утворені торги на віддачу підляда на плугівницькі роботи по поправці каменного хліва в яким почує бідло на місних скотобойнях.

Ковидиці за означений предмет можна бачити у конторі М'ясних скотобойнь в святкові дні до 3-х годин по полудні 1-1500

Для різдвяних подарунків

„ВСЕУВИТО“ (Київ, Вел. Володимирська, 34) пребув великий транспорт ДИТЯЧИХ КНИЖОК. З ГАЛИЧИНИ. 1-01274

Шукаю літературної праці, яку можна б було виконувати у себе вдома (через хоробу): перекладів з української, російської, французької та німецької мови, редензованія книжок і т. н. Звертається листовою по адресі: В. Підвальна 36, п. 12, М. Ішунія. 2-01273-1

Бухгалтер -коресп. самост., з адміністр. досвідом, волод. укр. нім. та нш. мов., шук. посади. Тургевська 45 п. 20, Д. Е. 1-01275

Київська Губернія на Земська Управа закликає на тимчасові посади деаін-факторів для базно-деаінфакційних отрядів. З проханням звертатись од 12 до 2 дня в Санітарне Бюро Київської Губерніяльної Земської Управи. В. Володимирська 33. 1-1495

На кобзі уділяє лекції першої кобзарської капели Василь Ємець. Бачити від 10 до 4 в міністерстві народної освіти Терещенківська 2. 1-01278

„ШЛЯХ“ орган незалежної думки

Місячний літературно-критичний і громадський журнал. Рік видання третій.

СПІВРІБНИКИ: В. Аleshko, X. Алчевська, М. Вільшевський, В. Верховинець, І. Грицай, О. Грушевська, проф. О. Грушевський, М. Жук, О. Журлива, Д. Загуд, В. Захлявський, І. Зоранчук, Ю. Ісаєвич-Меженко, П. Барманський, О. Ковалевський, X. Коломійченко, І. Ковчич, В. Кривецький, С. Криляч, проф. А. Кримський, А. Кудницька, Л. Курбас, М. Левитський, І. Липа, В. Липинський, X. Майстренко, Я. Мамонтів, М. Марковський, О. Назарук, О. Олесь, Т. Осадчий, В. Отамановський, В. Пачоський, Б. Підгорецький, В. Пічета, І. Прихоженко, В. Різнченко, М. Рильський, проф. М. Рудницький, Я. Савченко, В. Самійленко, О. Святогор, О. Слюсаренко, К. Стеценко, В. Тарнопольський, П. Тенякко, М. Терещенко, проф. Ф. Тимченко, М. Філанський, Г. Хоткович, Мар. Черняківка, М. Чернавотний, Г. Чурника, С. Шелухин, М. Янчук та інші.

Передплата—в конторі редакції: Київ, Маріївсько-Володимирська 123, п. 20. Тел. 50-59. Річниця без пересилки: річно—30 карб., 1/2 р.—16 карб. З пересилкою: річно—33 карб., 1/2 р.—20 карб.

Прикраси на ялин. забавки, подарки випадково прод. Віб.-Бульвар 44 пом. 11. 0-01268

З 5-го січня Міністерство Народної Освіти відчиняє при Галицькій тайні (на розі Златоуст. вул. і Галицького баз.) БІБЛІОТЕКУ-ЧИТАЛЬНЮ

Читальня-бібліотека буде відчинена щодня окрім суботи від 1 год. дня до 6 год. вечора. Читання книжок і газет при бібліотеці, а також видача книжок до дому безплатні. 1-01277

До Різдвяних Свят. КОЛІДАНІ (обривки з нотами, видання 2-го ціна 1 карб.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРТЕП—ціна 2 карб. (Розвідка О. Касія, текст вертепної драми, малюнки).

Замовляти по адресі: Київ, хрещатик 50, Книгарня Т-ва Друкар. 3-1507-1

В справі організації с.-г. збуту Подільський Союз-Банк (м. Вінниця на П.Ділі) запрошує АГРОНОМІВ кооператорів українців, в преняття яких організаторським стажем.

Річна плата за 14 місяців по 600 карб. і вище, в залежності від стажу. При розіздах за коштом союзу платяться добови від 18 до 50 карб. 3-1503-1

По постанові Думи від 27 грудня цього року строк внесення одноразового збору установлено на 5 лютого.

Підприємство „Друкар“ (Київ) запрошує АГРОНОМІВ кооператорів українців, в преняття яких організаторським стажем.

Річна плата за 14 місяців по 600 карб. і вище, в залежності від стажу. При розіздах за коштом союзу платяться добови від 18 до 50 карб. 3-1503-1

1919 ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1919 РІК (другий рік видання) на двомісячний часопис сільсько-господарської кооперації „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ 1919 видання Центрального Українського Сільсько-Господарського Кооперативного Союзу.

Видавничча Спілка „КНИГОЗВІРНЯ“ Редакція й Контора Бесараївна 2 т.тел. 24-01. Книгарня, Хрещатик 28. Книгарня і Крамаря Номона Хрещатик 28. ПАСАЖ № 28.

Контора й Книгарня має великий вибір річних книжок та підручників. До відомої губерніяльній, повітовій народній управ., учительській спілці, кооперативних установ, видавничих т-в, Шкільних Педагогічних Рад і всього сільського українського громадянства.

„НОВА РАДА“ Щоденна політична, економічна і літературна газета. Приймається передплата на рік 1919-й Ціна на 3 місяці 42 карб., 2 м. 28 карб., 1 м. 14 карб. в дрібнім продажі 60 коп. за примірник.

В 1918 році в „НОВІЙ РАДІ“ писали такі особи: К. Авищенко, В. Андрієвський, Федір Ближнюк, Микола Вєсовоєв(Архивіскоп Никон), Кристофор Вєраєвський, Степан Бабаєв, д-р Мирон Кордуба, С. Волох, Ан. Васильєв, Петро Возкушевський, Ст. Васильєв, Петро Волошенко, Степан Гаєвський, Євген Галайзер, д-р Галин, Ілля Галаєв, Марія Гривченко, Терентій Галапура, Андрій Горленко, Георгій Гасенко, Петро Гаєнко, Андрій Головоко, Дмитро Дорощенко, Володимир Дурдучевський, д-р Дмитро Донош, Сергій Дуванський, Карпо Дмитрович, Федір Душко, Олександр Лорюшевич, Петро Дідушок, Василь Дога, Сергій Єфремов, Леонід Желубов, Андрій Жук, Павло Зайцев, Марія Ішунія, Михайло Івченко, В. Іванченко, Н. Іванова, Олександр Кузмицький, Михайло Корчаківський, Василь Король, Олександр Кандяк, В. Ковтєвський, Федір Касія, Микола Кришинецький, п.-о. Крамаренко, Федір Коломійцев, Іван Капустякський, Микола Ковалевський, Мавра Кущар, Кох А., Петро Коломійченко, Микола Круцький, Д. Кущірук, І. Ковалів, Володимир Леонтович, Костянтин Лосський, академик Орест Левинський, Платон Липинченко, Ростислав Лашенко, д-р Д. Левинський, Микола Литвицький, Гаврило Ломачинський, Павло Мазковський, проф. Кость Мацькевич, Олій Мелевський, Дмитро Маркович, акад. Олександр Мурзико, Михайло Могиланський Олександр Мицюк, Федір Матусевський, Йосип Маєвський, Андрій Ніковський, Володимир Науменко, проф. Іван Огієнко, Дмитро Одріна, Іван Опікоко, О. Олесь, Євдоким Олексій, Вячеслав Прокопович, Олександр Пилькевич, Виктор Шенявський, С. Панасенко Іван Пряхованко, Протип Моцяченко, Промисловець Пичепа, Євген Перфецький, Мегодія Павловський, Софія Русова, Василь Різнич-

Редактор Андрій Ніковський. Останньому 31...

Адреса редакції і контори: У Києві, Інститутська, 23. Редактор і відповідальний Андрій Ніковський. Директор контори С. Ващенко. Редакційна колегія: Сергій Єфремов, Андрій Ніковський, Павло Тичина.